

Sygn. akt VIII GC 1364/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2021 roku

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Przemysław Kociński

Protokolant starszy sekretarz sądowy Dorota Dąbrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 listopada 2021 roku w Bydgoszczy

w postępowaniu gospodarczym

sprawy z powództwa Z. B.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.028,25 zł (dwa tysiące dwadzieścia osiem złotych dwadzieścia pięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 31 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.339,56 zł (dwa tysiące trzysta trzydzieści dziewięć złotych pięćdziesiąt sześć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu, wraz z odsetkami, w wysokości ustawowych odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się postanowienia o kosztach zawartego w wyroku do dnia zapłaty.

Sędzia Przemysław Kociński

Sygn. akt VIII GC 1364/21

UZASADNIENIE

Powód Z. B. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż. kwoty 12.611,76 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto żądanie obejmowało kwotę 171,66 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Powód wniósł również o zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że zawarł z pozwanym szereg umów i z tego tytułu obciążył pozwanego fakturami VAT, które zostały zapłacone po terminie. Powód podał, że naliczył odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych, które zostały skapitalizowane i są przedmiotem żądania w niniejszym pozwie. W treści uzasadnienia w sposób szczegółowy podał sposób w jaki obliczył wysokość należności odsetkowej od poszczególnych faktur.

Postanowieniem z 9 lutego 2021 r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu (sygn. akt IV GNc 52/21) stwierdził swą niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

W dniu 16 lipca 2021 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniający powództwo w całości (sygn. akt VIII GNc 1802/21).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty, pozwany zaskarżył go w całości wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu przyznał, że na przestrzeni ostatnich lat strony związane były różnego rodzaju umowami, na mocy których powód najczęściej sprzedawał pozwanemu płody rolne lub też wykonywał dla niego usługi transportu płodów rolnych. W jego ocenie strona powodowa błędnie przyjęła, że doszło do opóźnienia w zapłacie należności związanych z realizacją umów sprzedaży kukurydzy/pszenicy. Pozwany podniósł, że terminy płatności z tytułu sprzedaży kukurydzy wynikały wyłącznie z treści zawartych przez strony pisemnych umów, a nie jak twierdzi powód, z treści wystawionych przez niego faktur VAT. Przywołał w tym zakresie treść punktu 5 każdej z zawartych umów, z którego wynikało, iż termin płatności winien być liczony od daty otrzymania prawidłowej faktury VAT przez kupującego. W tych okolicznościach pozwany stwierdził, że powód nie wykazał, by doszło do opóźnienia w płatnościach za sprzedane płody rolne. W dalszej kolejności podniósł zarzut przedawnienia roszczeń odsetkowych wywodzonych z faktur VAT o numerach: (...). Odnosząc się do roszczeń odsetkowych powstałych w wyniku realizacji zleceń transportowych, pozwany stwierdził, że powód błędnie przyjął termin płatności tych należności, który jest niezgodny z terminem uzgodnionym z pozwanym, który również miał być liczony od daty doręczenia faktury. W zakresie faktur VAT o numerach: (...), pozwany zarzucił, iż nie zostały przedstawione żadne dokumenty świadczące o ich zapłacie przez pozwanego, co uniemożliwia dokonanie oceny, czy doszło do opóźnienia w zapłacie za te należności. Podniósł również zarzut przedawnienia roszczeń odsetkowych wywodzonych z faktur VAT o numerach: (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z. B., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...), w ramach wieloletniej współpracy, zawarł ze (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż. następujące umowy sprzedaży:

- nr (...) z dnia 14 grudnia 2016 r. – przedmiotem była kukurydza ze zbiorów z roku 2016,
- nr (...) z dnia 20 stycznia 2017 r. – przedmiotem była kukurydza ze zbiorów z roku 2017,
- nr (...) z dnia 14 września 2017 r. – przedmiotem była kukurydza ze zbiorów z roku 2017,
- nr (...) z dnia 8 czerwca 2018 r. – przedmiotem była pszenica konsumpcyjna ze zbiorów z roku 2017,
- nr (...) z dnia 20 listopada 2018 r. – przedmiotem była kukurydza ze zbiorów z roku 2018.

W każdej z przedmiotowych umów strony zastrzegły w punkcie 5, iż płatność nastąpi po wydaniu towaru, w terminie 14 dni od daty otrzymania prawidłowej faktury VAT przez kupującego (z wyłączeniem sytuacji, gdy kupujący wystawia fakturę VAT RR) przelewem na rachunek bankowy sprzedającego, z zastrzeżeniem, iż płatność za towar może być wstrzymana w całości do czasu doręczenia kupującemu przez sprzedającego oryginału umowy.

Nadto strony postanowiły, iż wszelkie zmiany umów wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowody:** umowy – k. 124 – 125, 131 – 132, 140 – 141, 145 – 146, 148 - 149 akt

W związku z wykonaniem umowy nr (...) z dnia 14 grudnia 2016 r. powód wystawił w stosunku do pozwanego następujące faktury VAT:

- nr (...) z 10 stycznia 2017 r. z terminem płatności oznaczonym na 20 stycznia 2017 r., zapłacona 27 stycznia 2017 r.,
- nr (...) z 10 lutego 2017 r. z terminem płatności oznaczonym na 24 lutego 2017 r., zapłacona 28 lutego 2017 r.,
- nr (...) z 9 marca 2017 r. z terminem płatności oznaczonym na 23 marca 2017 r., zapłacona 24 marca 2017 r.,
- nr (...) z 10 marca 2017 r. z terminem płatności oznaczonym na 24 marca 2017 r., zapłacona 27 marca 2017 r.,
- nr (...) z 14 marca 2017 r. z terminem płatności oznaczonym na 28 marca 2017 r., zapłacona 29 marca 2017 r.,
- nr (...) z 15 marca 2017 r. z terminem płatności oznaczonym na 29 marca 2017 r. zapłacona 30 marca 2017 r.

Dowód: faktury VAT – k. 9, 10, 11, 12, 13, 14 – k. 14 akt, potwierdzenia przelewów – k. 51, 52, 53, 54, 55, 56 akt

W związku z wykonaniem umowy nr (...) z dnia 20 stycznia 2017 r. powód wystawił w stosunku do pozwanego następujące faktury VAT:

- nr (...) z 16 listopada 2017 r. z terminem płatności oznaczonym na 30 listopada 2017 r., zapłacona 5 grudnia 2017 r.,
- nr (...) z 30 listopada 2017 r. z terminem płatności oznaczonym na dzień 14 grudnia 2017 r., zapłacona 18 grudnia 2017 r. i 20 grudnia 2017 r.
- nr (...) z 23 listopada 2017 r. z terminem płatności oznaczonym na dzień 7 grudnia 2017 r., zapłacona częściowo 21 grudnia 2017 r. i 4 stycznia 2018 r.

Dowód: faktury VAT – k. 16, 19, 22 akt, potwierdzenia przelewów – k. 58, 59, 64, 65, 68

W związku z wykonaniem umowy nr (...) z dnia 14 września 2017 r. powód wystawił w stosunku do pozwanego następujące faktury VAT:

- nr (...) z 30 listopada 2017 r. z terminem płatności oznaczonym na dzień 14 grudnia 2017 r., zapłacona 20 grudnia 2017 r.,
- nr (...) z 4 grudnia 2017 r. z terminem płatności oznaczonym na 18 grudnia 2017 r., zapłacona 20 grudnia 2017 r.,
- nr (...) z 5 stycznia 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 19 stycznia 2018 r., zapłacona 13 marca 2018 r.,
- nr (...) z 9 stycznia 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 23 stycznia 2018 r., zapłacona 22 lutego 2018 r.,
- nr (...) z 10 stycznia 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 24 stycznia 2018 r., zapłacona 13 marca 2018 r.,
- nr (...) z 11 stycznia 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 25 stycznia 2018 r., zapłacona 13 marca 2018 r.,
- nr (...) z 12 stycznia 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 26 stycznia 2018 r., zapłacona 13 marca 2018 r.,
- nr (...) z 15 stycznia 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 29 stycznia 2018 r., zapłacona 13 marca 2018 r.,
- nr (...) z 16 stycznia 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 30 stycznia 2018 r., zapłacona 13 marca 2018 r.,
- nr (...) z 25 stycznia 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 2 lutego 2018 r., zapłacona 15 lutego 2018 r.,
- nr (...) z 25 stycznia 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 5 lutego 2018 r., zapłacona 15 lutego 2018 r.,
- nr (...) z 25 stycznia 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 8 lutego 2018 r., zapłacona 15 lutego 2018 r.,

- nr (...) z 31 stycznia 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 14 lutego 2018 r., zapłacona 20 lutego 2018 r.,
- nr (...) z 7 lutego 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 21 lutego 2018 r., zapłacona 26 lutego 2018 r.,
- nr (...) z 13 lutego 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na 27 lutego 2018 r., zapłacona 28 lutego 2018 r.

Dowód: faktury VAT – k. 20, 23, 24, 25, 26, 29, 30, 31, 32, 34, 36, 37, 38, 41 akt, potwierdzenia przelewów – k. 57, 66, 69, 70, 72, 74, 75, 76, 77, 81, 82, 83, 86 akt

W związku z wykonaniem umowy nr (...) z dnia 8 czerwca 2018 r. powód wystawił w stosunku do pozwanego fakturę VAT nr (...) z 8 czerwca 2018 r. z terminem płatności oznaczonym na dzień 22 czerwca 2018 r., zapłacona 25 czerwca 2018 r.

Dowód: faktura VAT – k. 50 akt, potwierdzenie przelewu – k. 89 akt

W związku z wykonaniem umowy nr (...) z dnia 20 listopada 2018 r. powód wystawił w stosunku do pozwanego fakturę VAT nr (...) z 30 listopada 2018 r. z terminem płatności wyznaczonym na dzień 14 grudnia 2018 r., zapłacona 18 grudnia 2018 r.

Dowód: faktura VAT – k. 50 akt, potwierdzenie przelewu – k. 89 akt

Powód wykonywał na zlecenie pozwanego usługi transportowe. Umowy były zawierane przeważnie poprzez wysłanie przez pracownika pozwanego mailowego zlecenia, a także za pośrednictwem rozmów telefonicznych.

W związku z wykonywaniem usług transportowych powód wystawił w stosunku do pozwanego następujące faktury VAT:

- nr (...) z 16 listopada 2017 r. z terminem płatności oznaczonym na 7 grudnia 2017 r., doręczona 5 grudnia 2017 r., zapłacona 14 grudnia 2017 (47.320,04 zł) i 15 grudnia 2017 r. (4.412,33 zł),
- nr (...) z 30 listopada 2017 r. z 21 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 21 grudnia 2017 r., doręczona 6 grudnia 2017 r., zapłacona 3 stycznia 2018 r.,
- nr (...) z 18 listopada 2017 r. z 21 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 9 grudnia 2017 r., doręczona 1 grudnia 2017 r., zapłacona w kwocie 75.963,39 zł w dniu 22 lutego 2018 r.,
- nr (...) z 25 stycznia 2018 r. z 21 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 15 lutego 2018 r., doręczona 1 lutego 2018 r., zapłacona 20 lutego 2018 r.,
- nr (...) z 19 stycznia 2018 r. z 14 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 2 lutego 2018 r., doręczona 31 stycznia 2018 r., zapłacona 19 lutego 2018 r.,
- nr (...) z 12 stycznia 2018 r. z 21 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 26 stycznia 2018 r., doręczona 17 stycznia 2018 r., zapłacona 6 lutego 2018 r.,
- nr (...) z 3 stycznia 2018 r. z 21 - dniowym terminem płatności oznaczonym na 24 stycznia 2018 r., doręczona 9 stycznia 2018 r., zapłacona 26 stycznia 2018 r.,
- nr (...) z 16 lutego 2018 r. z 21 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 9 marca 2018 r., doręczona 21 lutego 2018 r., zapłacona 14 marca 2018 r.,
- nr (...) z 9 lutego 2018 r. z 21 - dniowym terminem płatności oznaczonym na 2 marca 2018 r., doręczona 14 lutego 2018 r., zapłacona 7 marca 2018 r.,

- nr (...) z 27 lipca 2018 r. z 21 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 17 sierpnia 2018 r., doręczona 2 sierpnia 2018 r.,
- nr (...) z 11 września 2018 r. z 21 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 2 października 2018 r., doręczona 12 września 2018 r., zapłacona w kwocie 1.676,62 zł w dniu 29 października 2018 r.,
- nr (...) z 21 września 2018 r. z 21 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 12 października 2018 r., doręczona 23 listopada 2018 r.,
- korekta faktury VAT (...) z 27 września 2018 r. z 21 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 18 października 2018 r., doręczona 1 października 2018 r.,
- nr (...) z 29 września 2018 r. z 21 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 20 października 2018 r., doręczona 4 października 2018 r.,
- nr (...) z 3 października 2018 r. z 21 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 24 października 2018 r., doręczona 9 października 2018 r.,
- nr (...) z 27 września 2018 r. (korekta) z 21 – dniowym terminem płatności oznaczonym na 18 października 2018 r., doręczona 1 października 2018 r.,

Dowód: faktury VAT – k. 17, 18, 21, 27, 28, 33, 35, 40, 42, 43, 44, 46 – 47, 48, 49, 153, 154, 155-156, 157, 158, 159, 160, 161 – 162, 163 – 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170 akt, potwierdzenia przelewów – k. 60, 61, 62, 67, 72A, 73, 78, 80, 85, 87 akt

W piśmie datowanym na 17 grudnia 2020 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 12.011,89 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od nieterminowej realizacji należności wynikających z wystawionych faktur VAT, jak również rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

Dowód: wezwanie do zapłaty wraz z załącznikiem i potwierdzeniem nadania – k. 90 – 93 akt

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z przedłożonych przez strony tj. dokumentów prywatnych wymienionych powyżej, których autentyczność oraz treść nie budziła wątpliwości Sądu oraz nie była kwestionowana przez strony. Jednocześnie Sąd miał na uwadze dowód z zeznań świadków oraz przesłuchania strony powodowej.

Zeznania świadka K. P. Sąd uznał w dużej mierze za wiarygodne. Nie znajdowały natomiast potwierdzenia w rzeczywistości jej wskazania co do sposobu liczenia terminu zapłaty za fakty wystawiane w związku z umowami sprzedaży zbóż – pomimo bowiem odwoływania się w tym zakresie do zapisów umowy świadek błędnie określała powyższy jako liczony od dnia wystawienia faktury. W pozostałym zakresie zeznania rzeczonego świadka bądź stanowiły potwierdzenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, bądź też nie wносиły nic nowego do sprawy z uwagi na niewiedzę lub niepamięć.

W ocenie Sądu wiarygodne były zeznania świadka A. S., jako jasne, logiczne i konsekwentne. Jednocześnie jednak należało mieć na względzie to, iż świadek bądź w dużej mierze potwierdziła bezsporne w sprawie bądź wynikające z dokumentacji okoliczności bądź też nie posiadała szczegółowej wiedzy w określonej części. Jednocześnie podkreślenia wymagało, iż wyrażane przez nią przypuszczenia co do określonych faktów nie mogły stanowić wystarczającego dowodu na ich zaistnienie.

Co do zasady na wiarygodność zasługiwał dowód z przesłuchania strony powodowej. Podobnie jak w przypadku wyżej omówionych świadków potwierdził on w dużej mierze okoliczności w sprawie bezsporne. Sąd nie brał jednak pod uwagę przy ustaleniu stanu faktycznego jego wskazań co do sposobu obliczania terminów zapłaty – powyższe bowiem, stanowiące de facto wyłącznie jego interpretację, pozostawało w sprzeczności z jasnymi zapisami umów sprzedaży. Jednocześnie nie posiadał on szczegółowej wiedzy na temat ustaleń w przedmiocie poszczególnych zleceń

transportowych. Nadto Sąd miał na względzie, że jako osoba bezpośrednio zainteresowana wynikiem sprawy, mógł on przedstawiać jej okoliczności w korzystnym dla siebie świetle.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powód domagał się zasądzenia od pozwanego łącznej kwoty 12.611,76 zł stanowiącej sumę skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych naliczonych pozwanemu od wystawionych przez powoda i opisanych szczegółowo w poprzedniej części uzasadnienia faktur VAT. Pozwany nie kwestionował faktu istnienia między stronami stosunków umownych na podstawie których powód sprzedawał pozwanemu kukurydzę i pszenicę oraz świadczył usługi transportowe, negując jednakże postawioną przez powoda tezę co do regulowania swoich zobowiązań po terminie. W tym zakresie, w odniesieniu do łączących strony procesu umów sprzedaży, podnosił, iż przyjęte przez powoda terminy płatności wskazane w wystawionych fakturach VAT pozostają w sprzeczności z treścią pisemnych umów. W części obejmującej roszczenia wynikające z umów przewozu wskazywał natomiast, iż ich treść określała płatność należności w terminie 21 dni od daty doręczenia faktur VAT. Nadto pozwany podniósł zarzut przedawnienia części roszczeń powoda wynikających zarówno z zawartych umów sprzedaży, jak i umów przewozu oraz brak wykazania terminów zapłaty w stosunku do niektórych należności.

Mając na uwadze wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego, Sąd doszedł do przekonania, że wytoczone powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w niewielkim zakresie.

Przed przejściem do szczegółowego omówienia przesłanek jakie stanowiły podstawę niniejszego orzeczenia należało zwrócić uwagę na kwestię ogólną, związaną z rozkładem ciężaru dowodu, który w niniejszej sprawie miał kluczowe znaczenie. W tym kontekście warto wskazać, iż w procesie cywilnym ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania i to one są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). Innymi słowy ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo (żąda czegoś od innej osoby) obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu (czyli neguje uprawnienie żądającego) obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje. W myśl ogólnych zasad procesowych, to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1997 r., sygn. II CKN 531/97, Lex nr 496544), a na stronie pozwanej spoczywa obowiązek wykazania, że powodowi jego żądanie nie przysługuje (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 r., sygn. IV CSK 299/06).

Mając powyższe na uwadze, w świetle okoliczności sprawy oraz podniesionych zarzutów należało zauważyć, iż po stronie powodowej spoczywał obowiązek wykazania, iż doszło do opóźnień w płatności faktur – a mówiąc konkretnej – udowodnienie kwoty należności, terminu płatności, sposobu jego obliczania, a także daty spełnienia świadczenia. Pozwany natomiast, negując sposób liczenia terminu płatności zobowiązany był to przedstawić materiał dowodowy, który wykazywałby podnoszone przez siebie okoliczności.

Przenosząc powyższe na grunt szczegółowych rozważań w pierwszej kolejności należało odnieść się do roszczeń powoda wynikających z łączących strony procesu umów sprzedaży. W tym zakresie nie ulegało wątpliwości, iż wzajemne prawa i obowiązki stron zostały określone w treści zawartych, pisemnych umów nr (...) z dnia 14 grudnia 2016 r., nr (...) z dnia 20 stycznia 2017 r., nr (...) z dnia 14 września 2017 r., nr (...) z dnia 8 czerwca 2018 r. czy nr (...) z dnia 20 listopada 2018 r. Powyższe zostało w sposób jednoznaczny potwierdzone przez pełnomocnika powoda w toku przeprowadzonej rozprawy. Jednocześnie powód nie kwestionował również tego, iż strona pozwana w sposób prawidłowy przyporządkowała poszczególne dokumenty księgowe do umów. W ocenie Sądu treść rzeczonych umów w sposób jasny i jednoznaczny określała termin i sposób liczenia terminu zapłaty za sprzedany towar. W myśl punktu 5 analizowanych kontraktów płatność miała następować po wydaniu pozwanemu towaru, 14 dni od daty otrzymania prawidłowej faktury VAT przez kupującego (z wyłączeniem sytuacji, gdy kupujący wystawia fakturę VAT RR), przelewem, na rachunek bankowy sprzedającego, z zastrzeżeniem, iż płatność może być wstrzymana w całości do czasu doręczenia kupującemu przez sprzedającego oryginału umowy. Przedmiotowy zapis w jasny sposób określał, iż termin ten biegnie nie od daty wystawienia dokumentu księgowego, ale od momentu, gdy zostanie on dostarczony

do kontrahenta (kupującego). W ocenie Sądu nie sposób z jego treści wyprowadzić wniosków odmiennych, w szczególności takich, na jakie wskazywał powód w toku swojego przesłuchania. Jednocześnie podnoszona wówczas okoliczność, iż w momencie wystawiania faktury dokładna data płatności nie jest możliwa do określenia, nie stanowiła podstawy do pominięcia analizowanego zapisu i jednostronnego przyjęcia sposobu liczenia terminu zapłaty. Żaden bowiem przepis nie zobowiązuje do wskazywania dokładnej, dziennej daty płatności należności (zob. art. 106e ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, t.j. Dz. U. 2021, poz. 685 ze zm.).

Z powyższego wynikało więc, że zgodnie z treścią łączących strony procesu umów sprzedaży, termin płatności wystawionych przez powoda faktur VAT, wynoszący 14 dni, winien uwzględniać datę otrzymania przez pozwanego przedmiotowych faktur, co jednakże w okolicznościach niniejszej sprawy nie miało miejsca. Dopiero bowiem od dnia następującego po dniu doręczenia pozwanemu każdej z faktur VAT, rozpoczynał się 14 – dniowy okres płatności, po upływie którego roszczenie powoda stawało się wymagalne, natomiast w przypadku braku zapłaty w określonym w ten sposób terminie, powód nabywał uprawnienie do naliczenia pozwanemu odsetek za opóźnienie (art. 481 k.c.).

Jednocześnie brak było podstaw do uznania za stronę powodową, iż doszło do modyfikacji powyższych zasad poprzez odsyłanie podpisanych faktur i dokonywanie płatności należności z nich wynikających. W tym kontekście należało wskazać, iż po pierwsze z samego faktu uiszczenia kwoty znajdującej się na fakturze nie sposób wyprowadzać wniosku co do tego, iż dłużnik zaakceptował termin na niej uwidoczniony, w szczególności w sytuacji, gdy płatność nie nastąpiła w rzeczonym terminie. Po drugie złożenie podpisu na fakturze przez pracownika pozwanego i następnie jej odesłanie bez uwag również w ocenie Sądu nie świadczy o tym, iż doszło w tym zakresie do uznania sposobu obliczenia terminu. Za niewystarczające do zmiany treści umowy należy bowiem uznać podpisanie faktury VAT przez osoby, których po pierwsze – danych personalnych w niektórych przypadkach nie sposób ustalić, po drugie – jak wprost wynika z treści faktury – upoważnione były jedynie do odbioru faktur VAT, a nie do zawierania umów w imieniu spółki. Po trzecie wreszcie – w okolicznościach niniejszej sprawy brak było podstaw do przyjmowania możliwości wystąpienia jakichkolwiek dorozumianych modyfikacji z tego względu, iż treść zawartych umów wymagała dla ważności zmian formy pisemnej pod rygorem nieważności. Jednocześnie w aktach niniejszego postępowania próżno szukać jakichkolwiek dokumentów potwierdzających dokonanie takowych czynności. Tym samym podnoszona przez stronę powodową kwestia, iż doszło do dorozumianej akceptacji terminu zapłaty każdorazowo określonego w fakturze VAT nie znajdowała uzasadnienia w okolicznościach sprawy.

Skoro zatem powód wywodził swoje roszczenie z faktu pozostawiania przez pozwanego w opóźnieniu w zapłacie faktur VAT, wystawionych w związku z zawartymi i wykonanymi umowami sprzedaży, winien fakt ten udowodnić. W świetle poczynionych rozważań zobowiązany był więc do przedłożenia potwierdzeń dostarczenia wraz z dokładną datą każdej z faktur objętej żądaniem pozwu, czemu jednak nie sprostał. Złożone w odpowiedzi na sprzeciw dokumenty stanowiące kopie książki nadawczej, zawierające numery przesyłek pocztowych, nie były wystarczające do wykazania rzeczowego faktu. Nie tylko bowiem nie sposób było powiązać konkretnej przesyłki z fakturą, ale przede wszystkim brak było dat ich odbioru. Sąd również nie miał możliwości samodzielnego ich sprawdzenia poprzez skorzystanie z możliwości udostępnionych na stronie internetowej Poczty Polskiej z uwagi najprawdopodobniej na zbyt duży odstęp czasowy. Poza tym, jak wynikało z zeznań świadka K. P. oraz przesłuchania powoda, nie wszystkie dokumenty księgowe były wysyłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru – tym samym nie sposób było w tym przypadku ustalić faktycznej daty ich odbioru przez pozwanego i tym samym rozpoczęcia biegu ich zapłaty, a w konsekwencji również okresu odsetkowego.

W świetle powyższego w ocenie Sądu roszczenie powoda obejmujące skapitalizowane odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych od niezapłaconych w terminie faktur VAT, wystawionych w związku z zawartymi umowami sprzedaży, nie mogło zostać uwzględnione, z uwagi na niewykazanie przez powoda terminów wymagalności poszczególnych faktur VAT, a w dalszej kolejności niemożność ustalenia czasu pozostawiania przez pozwanego w ewentualnym opóźnieniu w zapłacie należności wynikających z poszczególnych faktur. Konsekwencją powyższego była konieczność oddalenia żądania w tym zakresie.

Dla jasności należało wskazać, iż nie był uzasadniony podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia. W pierwszej kolejności należało zauważyć, iż z uwagi na fakt, iż przedmiotem żądania pozwu były wyłącznie odsetki od zapłaconych należności, stanowiły one samodzielne roszczenie, niejako oderwane od charakteru pierwotnego zobowiązania, z którego były wywodzone i tym samym miał do nich zastosowania termin przedawnienia wskazany w zdaniu pierwszym art. 118 k.c. (zob. uchwała 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2005 r., III CZP 42/04, OSNC 2005/9/149). Zgodnie z powyższym jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należało wskazać, iż pomimo, iż analizowana grupa roszczeń była związana z umową sprzedaży, w ramach której, w przypadku przedsiębiorców, występuje dwuletni termin przedawnienia (art. 554 k.c.), termin przedawnienia odsetek od tych należności po ich uregulowaniu wynosił 3 lata, liczone odrębnie od każdego dnia odsetkowego.

Warto było również wskazać, iż wbrew wskazaniom pełnomocnika pozwanego, w sprawie zastosowanie miał przepis art. 118 k.c. w brzmieniu obowiązującym obecnie, a więc uwzględniający nowelizację z dnia 9 lipca 2018 r. Powyższe wynikało bowiem z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 1104, stanowiącej ustawę nowelizującą) zgodnie z którym do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1 (kodeks cywilny), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Mając na uwadze, iż termin płatności najstarszej z przedmiotowych faktur przypadał na 27 stycznia 2017 r. to do dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej (9 lipca 2018 r.) nie doszło do upływu termin przedawnienia, a więc zastosowanie miały przepisy obecnie obowiązujące. Skutek ten nie nastąpił również w dniu wniesienia pozwu (31 grudnia 2020 r.). W tym zakresie należało bowiem mieć na względzie zdanie drugie art. 118 k.c., zgodnie z którym koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Tym samym, pomimo, iż 3 lata od dnia 28 stycznia 2017 r. (pierwszy dzień naliczania odsetek od najstarszej należności) upływały w styczniu 2020 r., to przedawnienie rzeczonyj należności mogło nastąpić dopiero z końcem roku 2020 (31 grudnia 2020 r.). W rzeczywistości więc ustawodawca doprowadził do znacznego wydłużenia terminu przedawnienia, który w przypadku rzeczonyj należności wynosił prawie 4 lata.

Podsumowując, wbrew wskazaniom pełnomocnika pozwanego żadna z należności stanowiących odsetki za opóźnienie od uregulowanych wierzytelności wynikających z zawartych umów sprzedaży pomiędzy przedsiębiorcami nie uległa przedawnieniu.

Druga grupa roszczeń skupiała się natomiast na żądaniu zasądzenia skapitalizowanych odsetek od należności wynikających z zawartych pomiędzy stronami umów związanych z transportem. W tym zakresie pozwany podnosił po pierwsze, iż strony uzgodniły 21-dniowy termin płatności każdej z nich oraz, że będą one płatne w identyczny sposób jak w przypadku faktur sprzedażowych – od dnia ich dostarczenia do dłużnika. Nadto zarzuty dotyczyły również niewykazania dat płatności części faktur a także upływu okresu przedawnienia w stosunku do kilku z nich.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należało w pierwszej kolejności zauważyć, iż w tym przypadku brak było w zgromadzonym materiale dowodowym dokumentów potwierdzających zawarcie rzeczonych umów oraz ich warunków. Jak wynikało z zeznań świadka A. S. oraz przesłuchania powoda, były one najczęściej zawierane za pośrednictwem maila, ale zdarzały się także sytuacje telefonicznego zlecenia wykonania przewozu. W zasadzie jedyne dokumenty odnoszące się do rzeczonych kontraktów były przedłożone przez powoda, a także pozwanego – faktury VAT. Te zaś zawierały określenie terminu płatności na 21 dni (prócz jednej wskazującej na 14 dni) oraz sposobu jego liczenia od daty wystawienia dokumentu księgowego. Przy takiej konfiguracji materiału dowodowego pozwany, podnoszący nieprawidłowość w obliczeniu daty płatności poszczególnych faktur, zobowiązany był do przedstawienia materiału dowodowego, który rzeczoną okoliczność by udowadniał. Inaczej mówiąc – winien był bądź przedłożyć wydruki poszczególnych zleceń (jak w przypadku umów sprzedaży) bądź zawnioskować o przeprowadzenie dowód z zeznania osób posiadających bezpośrednią wiedzę co do poszczególnych zleceń. O ile jasnym było, iż pierwsza ze wskazanych okoliczności nie miała miejsca, o tyle koniecznym było rozważenie czy

teza postawiona przez pozwanego została wykazana za pośrednictwem zeznań A. S.. W ocenie Sądu odpowiedź na tak zadane pytanie była przecząca. Należało bowiem zauważyć, iż rzeczony świadek, pomimo, iż pełni funkcję bezpośrednio związaną z przedmiotowymi należnościami, nie posiadała dokładnej i szczegółowej wiedzy co do zasad jakie zostały pomiędzy stronami uzgodnione w zakresie sposobu liczenia terminu zapłaty. Sama wskazała, iż nie wie jak dokładnie było ustalone w zleceniu czy jakie zasady były ustalone z powodem. Powoływanie się natomiast na to, iż z większością firm termin liczony jest od daty dostarczenia dokumentów, nie mógł stanowić wystarczającego argumentu za przyjęciem jako udowodnionych twierdzeń strony pozwanej. Tym samym, w ocenie Sądu pozwany nie wykazał w toku niniejszego procesu, iż w przypadku „faktur transportowych” zasady liczenia terminu ich zapłaty były identyczne jak w przypadku „faktur sprzedażowych”, a więc za właściwe przyjąć należało te, które zostały wskazane przez powoda w ich treści.

Pozostając w zakresie rozkładu ciężaru dowodu należało zwrócić uwagę na kwestię dat uiszczenia należności za poszczególne faktury. Jak już podkreślono wyżej, to powód zobowiązany był zgromadzić materiał dowodowy, który wykazywałby rzeczony okoliczności, czemu jednakże częściowo nie sprostał. Na uwagę zasługiwało to, iż do pozwu nie zostały dołączone dokumenty wskazujące datę płatności faktur: (...), korekty (...), (...), (...), (...) zaś w stosunku do faktury (...) w aktach znajdowało się wyłącznie potwierdzenie co do kwoty 1.676,62 zł. Powyższa kwestia została podniesiona w treści sprzeciwu. Jednocześnie pozwany w sposób jasny w toku rozprawy zaprzeczył, aby daty wskazane w treści pozwu były prawidłowe. Mimo powyższego powód zaniechał jakiegokolwiek dalszej inicjatywy dowodowej w tym zakresie. Tym samym, w ocenie Sądu, w zakresie w/w faktur to jego obciążały konsekwencje nieprzedłożenia potwierdzeń płatności należności, co zaś skutkowało brakiem możliwości oceny prawidłowości dokonanych w tym zakresie wyliczeń odsetkowych i tym samym koniecznością oddalenia powództwa w tej części.

Nie był uzasadniony podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia w stosunku do odsetek od faktur (...). W tym przypadku należało odwołać się do rozważań poczynionych we wcześniejszym fragmencie uzasadnienia, z tym uzupełnieniem, iż roszczenia z umowy przewozu (w tym o zapłatę przewoźnego), zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (t.j. Dz. U. 2020, poz. 8) przedawniają się z upływem roku. Mając na uwadze, iż termin płatności najstarszej z przedmiotowych faktur przypadał na 7 grudnia 2017 r. to do dnia wejście w życie ustawy nowelizującej (9 lipca 2018 r.) nie doszło do upływu termin przedawnienia. Skutek ten nie nastąpił również w dniu wniesienia pozwu (31 grudnia 2020 r.). W tym zakresie należało bowiem mieć na względzie zdanie drugie art. 118 k.c., zgodnie z którym koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Tym samym, pomimo, iż 3 lata od dnia 8 grudnia 2017 r. (pierwszy dzień naliczania odsetek od najstarszej należności) upływały w grudniu 2020 r., to przedawnienie rzeczony należności mogło nastąpić dopiero z końcem roku 2020 (31 grudnia 2020 r.).

Ostateczne więc, uwzględniając wszystkie powyższe rozważania, w ocenie Sądu powód wykazał zasadność swojego roszczenia w stosunku do następujących faktur:

- nr (...) z 16 listopada 2017 r. w kwocie 86,21 zł za okres od dnia 7 grudnia 2017 r. do dnia 14 grudnia 2017 r. (od kwoty 47.320,04 zł) oraz w kwocie 9,19 zł za okres o dnia 7 grudnia do dnia 15 grudnia 2017 r. (od kwoty 4.412,33 zł),
- nr (...) z 30 listopada 2017 r. w kwocie 185,03 zł za okres od dnia 21 grudnia 2017 r. do dnia 3 stycznia 2018 r.,
- nr (...) z 18 listopada 2017 r. w kwocie 1.443,30 zł za okres od dnia 9 grudnia 2017 r. do dnia 22 lutego 2018 r. (od kwoty 75.963,39 zł),
- nr (...) z 25 stycznia 2018 r. w kwocie 22,05 zł za okres od dnia 15 lutego 2018 r. do dnia 20 lutego 2018 r.,
- nr (...) z 19 stycznia 2018 r. w kwocie 142,75 zł za okres od dnia 2 lutego 2018 r. do dnia 19 lutego 2018 r.,
- nr (...) z 12 stycznia 2018 r. w kwocie 75,76 zł za okres od dnia 26 stycznia 2018 r. do dnia 6 lutego 2018 r.,

- nr (...) z 3 stycznia 2018 r. w kwocie 32,11 zł za okres od dnia 24 stycznia 2018 r. do dnia 26 stycznia 2018 r.,
- nr (...) z 16 lutego 2018 r. w kwocie 6,09 zł za okres od dnia 9 marca 2018 r. do dnia 14 marca 2018 r.,
- nr (...) z 9 lutego 2018 r. w kwocie 15,98 zł za okres od dnia 2 marca 2018 r. do dnia 7 marca 2018 r.,
- nr (...) z 11 września 2018 r. w kwocie 11,78 zł za okres od dnia 2 października 2018 r. do dnia 29 października 2018 r. (od kwoty 1.676,62 zł).

W tej bowiem części powód wykazał wszystkie niezbędne przesłanki, zaś termin płatności, z racji niewykazania przez pozwanego swoich twierdzeń, od daty wystawienia faktury. Suma powyższych należności wynosiła 2.028,25 zł i stanowiła w ocenie Sądu uzasadnione roszczenie strony powodowej. Jedynie na marginesie należało zauważyć, iż nawet w przypadku przyjęcia zasadności zarzutów strony pozwanej w zakresie sposobu liczenia terminu zapłaty powyższych należności, roszczenie powoda było uzasadnione w kwocie 1.336,36 zł. W stosunku bowiem do faktur nr (...) (kwota odsetek – 99,63 zł), (...) (1.225,82 zł) oraz (...) (10,91 zł) płatność nastąpiła już po upływie terminów obliczonych zgodnie ze sposobem wskazanym przez pozwanego.

Podsumowując, w ocenie Sądu powód tylko częściowo zdołał wykazać zasadność dochodzonego roszczenia o zapłatę odsetek od uregulowanych należności. Ta zamykała się kwotą 2.028,25 zł i dotyczyła wyłącznie części faktur za wykonane usługi transportowe. W związku z tym Sąd, na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zasądził powyższą należność od powoda na rzecz pozwanego w punkcie I wyroku.

O dalszych odsetkach od zasądzonej należności Sąd orzekł na podstawie art. 482 k.c., zgodnie z którym od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłuższej sumy. W związku z tym powyższe zasądzono od dnia 31 grudnia 2020 r.

Brak było podstaw do uwzględnienia roszczenia o zapłatę zryczałtowanych kosztów dochodzenia roszczenia w kwocie 171,66 zł. Zgodnie bowiem z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy), wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1 bez wzywania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie stało się wymagalne. Zgodnie z artykułem 4 cytowanej wyżej ustawy, za transakcję handlową rozumie się umowę, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towarów lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością. W ocenie Sądu brak było jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, iż odsetki od nieterminowo zapłaconych należności (nawet mieszczących się w pojęciu transakcji handlowej) stanowią transakcję handlową w rozumieniu powyższego przepisu. Tym samym przedmiotowe żądanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Dalej idące żądania, zarówno w zakresie należności głównych jak i co do rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, z uwagi na wskazane wyżej okoliczności, podlegały więc oddaleniu (pkt II wyroku).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. dokonując stosunkowego rozdzielenia kosztów i nakładając na strony obowiązek zwrotu kosztów procesu. Mając na uwadze wartość przedmiotu sporu, a zasądzoną kwotę, powód wygrał sprawę w 16%, zaś przegrał w 84%.

Koszty, jakie poniósł powód to kwota 4.367,00 zł. Na powyższą kwotę składa się kwota 750,00 zł tytułem opłaty od pozwu, kwota 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalonego w oparciu o § 2 punkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1814 ze zm.) oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Pozwany zaś poniósł koszty w wysokości 3.617,00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalonego w oparciu o § 2 punkt 5 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz.1814 ze zm.) oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Mając na uwadze, iż powód wygrał sprawę w 16 % koszty mu należne wynoszą 698,72 zł, zaś należne koszty pozwanego wynoszą 3.038,28 zł. Odejmując koszty procesu pozwanego od kosztów procesu powoda otrzymano kwotę 2.339,56 zł, którą to kwotę Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego w punkcie III wyroku.